

2.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Üç Ek Madde ile Altı Ek Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 22.3.1985 Sayı : 18702)

Kanun No.
3165

Kabul Tarihi
14 . 3 . 1985

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

f) Kurum adına taşınmaz mal edinilmesi, inşaaı, idaresi ve bunların satılması veya Kuruma ait binaların, hizmet binası, lojman, misafirhane, eğitim tesisi, kreş, huzurevi ve benzeri hizmet ve sosyal amaçlara tahsis hakkındaki önerileri,

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 2654 sayılı Kanunla değişik 11 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Genel Kurula, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı veya görevlendireceği kimse Başkanvekili olarak başkanlık eder.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıkların işletilmesi

Madde 16. — 1479 sayılı Kanunun 74 üncü maddesine göre Kurumun ayıracağı karşılıklar aşağıda belirtilen şekilde işletilir.

1. Ödenmiş primler karşılığı;

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek düzeyde olmak üzere Devlet bankalarına yatırılmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahviller ile Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresince çıkarılan gelir ortaklığı ve hisse senetlerine yatırılmak,

c) Taşınmaz mallara yatırılmak,

d) Bağ - Kur üyelerine İşletme ve Tesis Kredisi olarak tahsis edilmek üzere % 10'dan az olmamak ve Merkez Bankasından Esnaf ve Sanatkârların finansmanı için açılan reeskont kredilerine uygulanan faiz oranlarından bir puan düşük faiz getirmek şartıyla yönetmelik hükümlerine göre Türkiye Halk Bankasına yatırılmak,

Suretiyle işletilir.

Ödenmiş primler karşılığının en çok % 40'ı (1/b) ve % 25'i de (1/d) bentlerinde yazılı olan konulara yatırılır.

2. Yukarıdaki hükümlere göre işletilmesi bakımından ödenmiş primler karşılığının yeterli olmaması halinde, Kurumun bir önceki yıl hesap sonuçlarına göre tespit edilen prim gelirleri ile yaptığı malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası yardımları arasındaki müspet farkın en çok % 15'i, Kurumun aktüeryal durumu gözönüne alınmak suretiyle Yönetim Kurulu kararı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının onayı ile bu maddenin 1/d bendi hükümlerinde belirtilen şartlarla işletme ve Tesis kredisi fonuna yatırılmak suretiyle işletilebilir.

3. Kurumun sair sebeplerle ayrılan karşılıkları günün iktisadi şartlarına, Kurumun malî ve aktüeryal durumuna göre Kurumun bütçesi plasman ve yatırım programları çerçevesinde işletilir.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 20 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Vergi, resim ve harç muafiyeti

Madde 20. — a) Bu Kanunun 15 ve 16 ncı maddelerinde yazılı kaynaklardan elde olunan gelirler ile 21 inci maddesi uyarınca kurulan müessese veya iştiraklerden elde olunan hak ve gelirler,

b) Kurumca sigortalara ve bu Kanuna göre hak sahibi sayılan kimselere verilen aylıklar ve yapılan yardımlar,

c) Kuruma ait taşınır ve taşınmaz mallar, bunların alım ve satım işlemleri ile Kurumun hizmet gereği ihtiyaç duyduğu Türkiye’de temini mümkün olmayan malların ithali, kiralınması,

d) Kurumun taraf olduğu dava ve icra takipleri ile ilanları,

e) Kurumca yapılan bütün işlemler ve bu işlemler için ilgililere verilmesi veya bunlardan alınması gereken yazı ve belgeler ve bunların suretleri,

İlgili kanunlarda Kurumun adı ve kuruluş kanununda yazılı olmasa dahi ithalde alınan vergi ve resimler dahil her türlü vergi, resim ve harçlar ile Kurumun doğrudan doğruya hizmetlerinden faydalanmadığı fon ve kuruluşlara katkı paylarından muafittir.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 21 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tüzelkişiliği olan kuruluşlar kurmak ve iştiraklerde bulunmak yetkisi

Madde 21. — Kurum; Kurumun teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile; çalışma konuları, organları, görev ve yetkileri ile denetim usulleri yönetmeliklerde belirtilmek suretiyle tüzelkişiliğe sahip müesseseler kurabilir veya kurulmuş bulunanların hisse senetlerini satın alabilir veya iştiraklerde bulunabilir.

Bu müesseselerde istihdam edilecek personel hakkında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanmaz.

Bu Kanunun 17, 18 ve 20 nci maddeleri Kurumca kurulacak müessese ve bağlı ortaklıklar hakkında da uygulanır. Kurum görevlileri bu müessese ve bağlı ortaklıklarda özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılabilir.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2654 sayılı kanunlarla değişik 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun amacı, sigortalı sayılanlar ve sayılmayanlar

Madde 24. — Aşağıda sayılan sigortalılar hakkında malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

I — Sigortalı sayılanlar :

Kanunla ve Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan;

a) Esnaf ve Sanatkârlar, tüccar, sanayici ve borsa ajan ve acenteleri, mimar ve mühendisler, sigorta prodüktörleri ve eksperleri, eczacılar, tabipler, veterinerler, gümrük komisyoncuları gibi ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı dolayısıyla gerçek veya götüğü usulde gelir vergisi mükellefi olanlar, Esnaf ve Sanatkâr siciline kayıtlı bulunanlar veya kanunla kurulu meslek kuruluşlarına usulüne uygun olarak kayıtlı olanlar,

b) Kolektif şirketlerin ortakları,

c) Adi Komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları,

d) Limidet şirketlerin ortakları,

e) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları,

- f) Donatma iştirakleri ortakları,
g) Anonim şirketlerin kurucu ortakları ile yönetim kurulu üyesi olan ortakları,

Bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar.

II — Sigortalı sayılmayanlar :

Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) 18 yaşını doldurmamış olanlar,
b) Yabancı uyruklular,

c) Kanunla veya kanunun verdiği yetkiye dayanarak kurulu sosyal güvenlik kuruluşlarına prim veya kesenek ödeyenlerle bu tür kuruluşlardan malullük veya yaşlılık aylığı ile daimî tam işgöremezlik geliri almakta olanlar, aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunmuş olanlar (Dul ve yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmî işgöremezlik geliri alanlar hariç),

- d) Tarım işi yapanlar (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç),
Sigortalı sayılmazlar.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2654 sayılı kanunlarla değişik 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılığın başlangıç ve bitiş tarihi

Madde 25. — 24 üncü maddeye göre sigortalı sayılanlardan gelir vergisi mükellefi olanlar, mükellefiyetin başlangıç tarihinden, gelir vergisinden muaf olanlar ile vergi kaydı bulunmayanlar da Esnaf ve Sanatkâr sici-line veya kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıtlı oldukları tarihten itibaren kendiliğinden bu Kanuna göre sigortalı sayılırlar.

Bu suretle sigortalı olanların hak ve yükümlülükleri sigortalı sayıldıkları tarihte başlar.

24 üncü maddeye göre sigortalı sayılanlardan;

- a) Gelir vergisi mükellefi olanların, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri,
b) Gelir vergisinden muaf olanlar ile vergi kaydı bulunmayanlar, Esnaf ve Sanatkâr sicilinden veya ka-nunla kurulu meslek kuruluşlarındaki üye kayıtlarının silindiği,
c) T.C. Emekli Sandığına tabi olarak çalışmaya başlayanların, emekli keseneği kesilmeye başladığı,
d) Şirketlerle ilgisi kalmayanların, çalışmalarına son verdikleri veya ilgilerinin kesildiği,
e) İflasına karar verilmiş olan tasfiye halindeki özel işletmeler ile şirket ortaklarının, özel işletmenin veya şirketin mahkemece tasfiyesine karar verildiği,

Tarihten itibaren sigortalılıkları sona erer.

Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan; bu sigortalılıklarının devamı süresince, ayn zamanda hizmet akdi ile çalışanların Bağ - Kur sigortalılıkları devam eder. Bunlar kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanıla-rak kurulu diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamına giremezler.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2654 sayılı kanunlarla değişik 26 ncı maddesi aşağıdaki şe-kilde değiştirilmiştir.

Yazılma

Madde 26. — Sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez ve kaçınılamaz. Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz. Bu kanuna göre sigortalı sayılanlar, sigortalı sayıldıkları tarihten itibaren en geç 3 ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmak zorundadırlar.

I — Vergi daireleri, Esnaf ve Sanatkâr Sicil Memurluğu ve kanunla kurulu meslek kuruluşları;

- a) Sigorta kapsamına giren mükellefleri veya üyelerini bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten,
b) Sonradan mükellefiyeti tescil edilenleri veya üye kaydolunanları tescil ve kayıt tarihinden,

c) Mükellefiyeti terkin edilen veya üyelik kaydı silinenleri ise bu tarihten, İtibaren 3 ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Ayrıca Belediye, Özel İdare ve diğer kamu kuruluşları, sigortalılığa esas olacak bilgileri Bağ - Kur'un isteği üzerine vermek zorundadırlar.

Bu Kanuna göre sigortalı sayılanlardan, sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren 3 ay içinde Kuruma kayıt ve tescillerini yaptırmayanlar hakkında Kurumca resen tescil işlemi yapılır.

II — Sigortalıların kayıt ve tescil veya resen işlemlerinde;

a) Gelir vergisi mükellefi olanlar için vergi dairesi kayıtları,

b) Gelir vergisinden muaf olanlar ile vergi kaydı bulunmayanlar için Esnaf ve Sanatkâr sicili veya kanunla kurulu meslek kuruluşu kayıtları,

c) Belediye, özel idare ve diğer kamu kuruluşlarının Bağ - Kur'un isteği üzerine vermek zorunda oldukları bilgiler,

Esas alınır.

III — Noterler;

Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan Esnaf ve Sanatkârlar ile diğer bağımsız çalışanların tutmakla mükellef oldukları defterlerin tasdiki sırasında, Bağ - Kur'a kayıtlı olduklarını gösterir belgeyi istemek zorundadırlar. Belge ibraz etmeyenlerin defterleri tasdik edilmez.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymak zorunda oldukları esaslar ve tescille ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir. Bu yönetmeliğin bildirim ve giriş bildirgelerinin onaylanmasına ilişkin hükümleri hakkında İçişleri, Maliye ve Gümrük, Sanayi ve Ticaret bakanlıklarının da görüşleri alınır.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 35 inci maddesinin başlığı ile (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir, son fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Yaşlılık aylığından yararlanma şartları

a) Sigortalının Kurumdan yazılı talepte bulunması,

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Hakkı doğuran olay tarihinden 5 yıl geçtikten sonra talepte bulunanların ölüm aylıkları, talep tarihini takip eden aybaşından itibaren başlar.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2423 sayılı kanunlarla değişik 45 inci maddesinin (b) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2654 sayılı kanunlarla değişik 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi bir işte çalıştıktan sonra Bağ - Kur kapsamına girenler, bu Kanunun 50 inci maddesinde belirtilen aylık gelir basamaklarından, diğer güvenlik kanunlarında geçirdiği süre intibak ettirilmek suretiyle en yakın basamaktan aşağısını seçemezler.

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanunun 2229 ve 2423 sayılı kanunlarla değişik 53 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir, beşinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

Primler süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısma sürenin bittiği tarihten başlayarak Anne Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen gecikme zammı oranları uygulanır.

MADDE 14. — 1479 sayılı Kanunun 58 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aylıkların ödenmesi

Madde 58. — Sigortalıya veya haksahibi olan kimselere bu Kanun gereğince bağlanan aylıkların, her ay veya üç ayda bir peşin olarak verilmesi ile aylıkların ödeme tarihlerini belirlemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Peşin ödenen aylıklar, durum değişikliği veya ölüm halinde geri alınmaz.

MADDE 15. — 1479 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Çocukların kontrol muayeneleri

Madde 60. — Bu Kanuna göre aylık bağlanan çalışmayacak durumda malul çocuklar, Kurumca kontrol muayenesine tabi tutulabilir.

Kabul edilir bir özrü olmadığı halde kontrol muayenesi, Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten sonraki aybaşına kadar yaptırılmadığı takdirde, çocukların çalışmayacak durumda malul sayılmaları sebebiyle bağlanmış veya artırılmış bulunan aylıklar, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki aybaşından başlanarak kesilir.

Muayene neticesinde malullük halinin devam ettiği anlaşılırsa, anlaşıldığı tarihi takip eden aybaşından itibaren aylığın ödenmesine yeniden başlanır.

MADDE 16. — 1479 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Üçüncü kişinin sorumluluğu

Madde 63. — Üçüncü bir kimsenin suç sayılır hareketi ile bu Kanunda sayılan yardımların yapılmasını gerektiren bir halin doğmasında, Kurum, sigortalı veya hak sahiplerine gerekli bütün yardımları yapar.

Ancak, Kurum, yapılan ve yapılacak yardımların tutarı için üçüncü kişilere, istihdam edenlere, araç sahiplerine ve diğer sorumlulara rücu eder.

MADDE 17. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 74 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden o yıl içinde ödenen; yaşlılık, malullük ve ölüm aylıkları ile yönetim giderleri, sigorta giderleri ve ayrılması gereken diğer karşılıklar tenzil edildikten sonra kalan miktar, matematik, ödenmiş primler ve olağanüstü karşılıklar olarak ayrılır.

MADDE 18. — 1479 sayılı Kanunun 78 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, cenaze yardımı ve ölüm toptan ödeme hakları, hakkı doğuran olay tarihinden başlanarak 10 yıl içinde istenmezse düşer.

MADDE 19. — 1479 sayılı Kanunun 2229 sayılı Kanunla değişik 79 uncu maddesinin dördüncü fıkrasından sonra aşağıdaki beşinci fıkra eklenmiştir.

İsteğe bağlı sigortalılık, sigortalının tescil talebinin Kuruma intikal ettiği tarih itibarıyla başlar, terk talebinin Kuruma intikal ettiği tarihte veya diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi olarak çalışmaya başlama ile sona erer. Ancak ayı içinde primi yatırılmış süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

MADDE 20. — 1479 sayılı Kanuna 2229 sayılı Kanunun 33 üncü maddesiyle eklenen ek madde 1 aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Deyim değişikliği

Ek Madde 1. — 1479 sayılı Kanunda geçen «Sosyal Güvenlik Bakanlığı» deyimini «Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

MADDE 21. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

Prim ve tahsis ödemeleri ile ilgili makbuzların imhası

Ek Madde 8. — Sigortalıların prim ve prime ilişkin ödemeleri ile sigortalılara veya hak sahiplerine kurumca yapılan sigorta yardımları, prim iadeleri ve benzeri her türlü ödemeleri ihtiva eden ve Kurumun bilgi işlem kayıtlarına intikal ettirilmiş bulunan ve hatalı olmayan makbuz ve posta çeki gibi belgeler, bu tür öde-

melerin yapıldığı tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak bir yıl süre ile muhafaza edilir.

Muhafaza süresi geçtikten sonra bu tür ödemelerin tespit ve tevsikinde Kurumun bilgi işlem kayıtları esas alınır. Kurumun bilgi işlem kayıtlarına itiraz edilmesi halinde, itiraz eden aksini ispatla mükelleftir.

Bu maddeye göre imha edilecek belgelerin imha usulleri bir yönetmelikle düzenlenir.

Askerlik borçlanması

Ek Madde 9. — 1479 sayılı Kanun ve aynı Kanunda değişiklik yapan kanunlara göre sigortalı olanlar, askerlikte er olarak geçen hizmet süreleri ile yedek subay okulunda geçen sürelerinin tamamını borçlanabilirler. Ölümü halinde sigortalı olanların hak sahipleri de borçlanma talebinde bulunabilirler.

Borçlanma primleri sigortalının talep tarihinde bulunduğu basamak üzerinden yürürlükteki prim tutarlarına göre hesaplanır.

Borçlandırılan sürenin karşılığı sigortalının prim ödeme süresine katılır.

Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki süreler için borçlandırılma halinde sigortalılığın başlangıç tarihi borçlandırılan süre kadar geriye götürülür.

Hesaplanan borçlanma tutarları teblig tarihinden itibaren iki yıl içerisinde ödenir. Belirtilen süre içerisinde borçların tamamen ödenmemesi halinde borçlanma talepleri geçersiz sayılır.

Ek Madde 10. — Bu Kanunda geçen dönem tabiri bir aylık veya üç aylık dönemi ifade eder.

MADDE 22. — 1479 sayılı Kanuna, 2229 sayılı Kanunla ilave edilen ve 2654 sayılı Kanunla değiştirilen ek geçici 4 üncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ek Geçici Madde 4. — Bu Kanuna göre, isteğe bağlı sigortalı olanlardan, 4.5.1979 tarihinde, kadın iseler 40, erkek iseler 45 yaşını geçenler, sigortalı oldukları tarihten geriye doğru 10 yıllık sürenin tamamını, sigortalılığın tescilinden itibaren bir yıl içinde talepte bulunmak kaydıyla borçlanabilir.

Şu kadar ki, bu Kanun ile diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi hizmeti bulunanlar ancak 10 yıla tamamlayacak süreyi borçlanabilirler.

Borçlanılan süreler, yaşlılık aylığı bağlanmasında ancak borcun bittiği tarihten itibaren bir yıl geçtikten sonra, prim ödeme süresi olarak, değerlendirilir.

Borçlanma primleri talep tarihindeki basamak ve prim tutarları üzerinden hesaplanır ve sigortalılığın başlangıç tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde ödenir. Belirtilen süre içerisinde borçların tamamen ödenmemesi halinde, borçlanma talepleri geçersiz sayılır.

Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce borçlanılmış ve bu Kanuna göre borçlanılacak süreler, diğer Sosyal Güvenlik kanunlarına tabi bir işe girerek o kanuna tabi kurum veya kuruluşlardan aylığa hak kazananların, 24.5.1983 tarih ve 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre, birleştirilecek hizmetlerine dahil edilemez. Bu suretle, dikkate alınmayan sürelere ait borçlanma primleri, talep halinde sigortalıya veya mirasçılara geri verilir.

MADDE 23. — 1479 sayılı Kanuna 2654 sayılı Kanunla ilave edilen ek geçici 12 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılık niteliğini kaybedenler hakkında yapıla ak işlemler

Ek Geçici Madde 12. — 1479 sayılı Kanunun değişik 24 üncü maddesinin (II nci) bendinde sayılanlar dışında kalan kimselerden Kuruma kayıt ve tescilli yapılmakla birlikte Kanunun öngördüğü şartları taşımadıkları için sigortalı sayılmayanların, 1.10.1972 ile 20.4.1982 tarihleri arasında kayıt ve tescilli buldukları sürelerinin tamamı, kendilerinin veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve bu sürelere ait prim, gecikme zammı ve faizleri ödemeleri şartıyla sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Şu kadar ki, kendi isteği üzerine sigortalılığı sona erenlerin kayıt ve tescilli buldukları süreler talebe bakılmaksızın geçerli sayılır.

Sigortalılığı tescil edilmemiş olmakla birlikte, prim ödemesinde bulunmuş olanların, ilk prim ödeme tarihi ile 20.4.1982 tarihi arasında kalan süreleri de birinci fıkradaki şartlarla sigortalılık süresi olarak kabul edilir.

Yukarıdaki bir ve ikinci fıkra hükümleri uyarınca sigortalılığı geçerlilik kazananlar, 1479 sayılı Kanunun değişik 24 üncü maddesinde belirtilen sigortalılık şartlarını taşımamakla beraber 20.4.1982 tarihinden bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar prim ödeyenlerin ödedikleri prime tekabül eden süreleri, sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Bu madde hükmünden yararlanmak suretiyle sigortalılığı geçerli sayılanların aylıkları da aybığa hak kazanılan tarih itibariyle geçerli sayılır. Ancak, kesilmiş bulunan aylıkların yeniden ödenmeye başlanabilmesi için sigortalı veya hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları şarttır.

MADDE 24. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

İsteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunmuş olanların tabi olacağı hükümler

EK GEÇİCİ MADDE 15. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 79 uncu maddeye göre isteğe bağlı sigortalılık talebinde bulunanlara da bu Kanun hükümleri uygulanır. Bunlardan keseneklerini, prim, gecikme zammı ve borçlarını kısmen veya tamamen süresinde ödemedikleri için sigortalılığı sona erenler; bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen sürelerle ait ödemeleri gereken borçlarını gecikme zammı ve faiziyle birlikte bir yıl içinde tamamen ödedikleri takdirde bütün süreleri sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Belirtilen süre içerisinde, prim ve gecikme zamlarını tamamen ödemeyen sigortalıların bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ödemiş oldukları primlere tekabül eden süreleri 53 üncü madde uyarınca yapılacak hesaplama göre, sigortalılık süresi olarak değerlendirilir.

Sigortalılardan daha önce borçlanma talebinde bulunmuş ve borçlanma tutarını tamamen ödemiş olmakla beraber, kesenek veya primlerini ödemedikleri için sigortalılığı, sigortalılığın başlangıç tarihi itibariyle sayılmayanların, borçlanma karşılığını geri almamış olmak kaydıyla bu borçlanmaları geçerli sayılır,

20.4.1982 tarihinden önce tescilini yaptırmayanlar hakkında yapılacak işlemler

EK GEÇİCİ MADDE 16. — 1479 sayılı Kanuna 2654 sayılı Kanunla ilave edilen ek geçici 13 üncü maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen iki yıllık süre ile dördüncü fıkrasında belirtilen bir yıllık süre, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren yeniden işlemeye başlar.

20.4.1982 tarihinden önce vergi dairelerine kayıtlı bulunulan sürelerin borçlanılması

EK GEÇİCİ MADDE 17. — 20.4.1982 tarihinden önce her ne suretle olursa olsun Kuruma kayıt ve tescili yapılan ve talep tarihinde sigortalılık niteliğini taşıyanlar, 1.10.1972 ile 20.4.1982 tarihleri arasında, Kuruma veya diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına kayıtlı buldukları süreler dışında vergi dairelerine kayıtlı olarak kendi nam ve hesaplarına bağımsız çalıştıkları sürelerinin tamamını belgelemek şartıyla borçlanabilirler. Sigortalının ölümü halinde bu haktan, hak sahipleri de faydalanabilir.

Borçlanma primleri sigortalının bulunduğu son basamak üzerinden yürürlükteki prim tutarlarına göre hesaplanarak defaten veya bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç iki yıl içinde ödenir. Bu süre içinde primi ödenmeyen borçlanma süreleri sigortalılıktan sayılmaz.

Borçlanma talebi bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içinde Kuruma yazılı olarak yapılır ve bu süre içinde vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar ve gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun genel hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanunî faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir,

Geçersiz sayılan 10 yıllık hizmet belgelerinin tabi olacağı hükümler

EK GEÇİCİ MADDE 18. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi ile bu maddede 2229 sayılı Kanunla yapılan değişiklik hükümlerinden yararlanmak suretiyle kanunî süreler içinde verilmiş ve Kurum kayıtlarına geçirilmiş bulunan eski çalışma sürelerinin tevsikine ilişkin belgelerin Kanunun öngördüğü şartları ta-

şınadıklarının sonradan tespit edilmesi sebebiyle geçerli sayılmamaları halinde; belgelerde gösterilen bağımsız çalışma sürelerinin, sigortalı veya hak sahipleri tarafından vergi daireleri ve diğer genel, katma veya özel bütçeli idarelerden alınacak belgelerle teyit ettirilmesi şartıyla, teyit ettirilen süre kadar geçerlilik kazanır.

Bu suretle teyit ve tevsik edilen sürelerin ilk belgede gösterilen sürelerden eksik olması halinde, eksik kalan kısmı, hiç teyit ve tevsik edilmemesi halinde ise tamamı, borçlanılabilir.

Borçlanma primleri sigortalının borçlanma tarihinde bulunduğu basamağı üzerinden ve bu madde hükmüne göre yapılacak talep tarihinde yürürlükte olan prim tutarları esas alınarak hesaplanır ve iki yıl içinde ödenir. Borcun tamamı ödenmedikçe aylık bağlanmaz.

Yukarıdaki hükümlere göre geçerlik kazanan belgelere istinaden önceden ödenmiş bulunan aylıklar geri alınmaz. Ancak, belgenin geçersizliğinin tespit edildiği tarih itibarıyla aylığın ödenmesi durdurulur. Belgenin geçerliliği için aranan şartların ikmali ile aylık durdurulduğu tarih itibarıyla yeniden başlatılır.

Bu madde hükümlerinden yararlanmak suretiyle ilk defa aylığa hak kazananların aylıkları talep tarihini takip eden aybaşından itibaren başlatılır.

Çalışma sürelerinin teyidinde ilişkin belgelerin gerçeğe uymadığı tespit edildiği takdirde gerek sigortalı veya hak sahipleri ve gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında Türk Ceza Kanununun genel hükümlerine göre kovuşturma yapılır. Bunlar; Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararları % 50 fazlası ve Devlet bankalarının aşarî bir yıllık vadeli mevduata ödedikleri faizi ile birlikte Kuruma ayrıca öderler.

EK GEÇİCİ MADDE 19. — Prim, gecikme zammı ve faiz borcu bulunan sigortalılar bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren prim aşım en geç altı ay içinde ödemeleri halinde; gecikme zammı ve faizden doğan borçları, bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 2 yıl içinde tahsil edilmek üzere ertelenir. Emeklilik talebi halinde bu miktarlar defaten ödenebilir.

Kesenek ve prim borçları için cebri icra yoluna müracaat edilen sigortalılar altı ay içinde prim aşım icra dairelerine veya Kuruma ödedikleri takdirde yukarıdaki fıkra hükmünden istifade ederler.

EK GEÇİCİ MADDE 20. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte, değişik 58 inci madde gereği ödenecek ilk aylık ödeme, bir defaya mahsus olmak üzere bir aydan fazla müddeti kapsayabilir.

Yürürlük

MADDE 25. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 26. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AIT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
5	90	177
14	71	5
	72	75:85
	73	112:124,137:140

I - Gereğçeli 260 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 73 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Sağlık ve Sosyal İşler ve Plan ve Bütçe komisyonları görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/542, 1/650, 2/4, 47, 198.